

ISSN 0125-7447

รายงาน การเฝ้าระวังโรค ประจำสัปดาห์

WEEKLY EPIDEMIOLOGICAL
SURVEILLANCE REPORT

VOLUME 17 NUMBER 17

May 2, 1986

พิษอัมพาตจากหอย (PSP) 197

ในแมงดาทะเล

จำนวนผู้ป่วยวัณโรคระบบหายใจ- 199

มกราคม 2529

NIOSH Recomendational 200

Safety and Health Standards

การสอบสวนโรค

พิษอัมพาตจากหอย (PSP) ในแมงดาทะเล

ดร.เกรียงศักดิ์ สายธนู

หน่วยจุลชีววิทยา คณะสัตวแพทยศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พิษอัมพาตจากหอย (Paralytic Shellfish Poison, PSP) พบครั้งแรกในประเทศไทยเมื่อปี พ.ศ. 2526 ที่ปากน้ำปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และมีผู้ป่วยเนื่องจากบริโภคหอยแมลงภู่ที่มีพิษนี้ถึง 63 ราย และเสียชีวิต 1 ราย ในปีเดียวกันนี้ นักวิทยาศาสตร์ชาวญี่ปุ่นได้รายงานการพบ PSP ในแมงดาทะเล ซึ่งเป็นตัวอย่างที่เก็บระหว่างเดือนมกราคม 2523 - พฤษภาคม 2525 บริเวณชายฝั่งตะวันออกของอ่าวไทยตอนบน พบว่าแมงดาถ้วย (*Carcinoscorpius rotundicarpa*) มี PSP ประมาณ 1% (7/717) และไม่พบพิษนี้ในแมงดาจวน (*Tachypleus gigas*) การเกิดโรคเนื่องจากการบริโภคแมงดาถ้วย และแสดงอาการคล้ายโรคที่เกิดจาก PSP ได้มีรายงานเมื่อปี พ.ศ. 2509

เนื่องจากในฤดูร้อนเป็นช่วงที่ประชาชนเชื่อกันว่าแมงดาทะเลจะมีพิษมาก ในปีนี้จึงได้ทำการศึกษาเพื่อตรวจหา PSP จากแมงดาทะเลทั้งสองชนิด โดยการเก็บตัวอย่างในตลาดที่จังหวัดสมุทรปราการ , จังหวัดสมุทรสงคราม และจังหวัดสมุทรสาคร ผลการศึกษาได้แสดงไว้ในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ปริมาณการตรวจพบ PSP ในแมงดาทะเล ปี พ.ศ. 2529

เดือน	สถานที่	จำนวนตัวอย่าง		จำนวนตัวอย่าง ที่พบ PSP	(พิสัย) พิสัยความเป็นพิษ (Mu/g)
		แมงดาถ้วย	แมงดาจาน		
มกราคม	จ. สมุทรปราการ	10	-	2 (20)*	2.4-10.4
กุมภาพันธ์	จ. สมุทรปราการ	157	-	21 (13)	1.79-30.8
		-	9	0	0
มีนาคม	จ. สมุทรปราการ	20	-	3 (15)	1.71-7.78
		-	6	0	0
	จ. สมุทรสาครและ	123 **	-	22 (19)	1.72-11.22
	จ. สมุทรสงคราม	-	44	8 (18).	1.75-2.2

* ตัวเลขในวงเล็บหมายถึง เปอร์เซนต์ที่พบ PSP

** ในวันที่ 15 มีนาคม พบแมงดาถ้วย มี PSP ถึง 42% จากจำนวนตัวอย่าง 24 ตัว

บรรณาธิการ

(Editorial note)

รายงานการสำรวจ PSP ในแมงดาจากตลาดในจังหวัดชายฝั่งทะเลในปีนี้มีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการเฝ้าระวังโรคอาหารเป็นพิษที่อาจเกิดขึ้นอย่างรุนแรงจนถึงแก่ชีวิต ผลจากการสำรวจพบว่า ในวันที่ 15 มีนาคม พบแมงดาถ้วยมี PSP ถึง 42% ซึ่งเป็นอัตราที่สูงมาก สมควรที่จะได้พิจารณาออกประกาศเตือนประชาชนให้ระมัดระวังการรับประทานแมงดาทะเล และทำการเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิด
